

Başvuru Numarası : 2025/385  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.06.2025/62  
Karar Numarası : 2025/419  
Başvuran : ..  
Başvuran Vekili : -  
Adres :  
Muhatap Kurum/Kişi : İçişleri Bakanlığı (Göç İdaresi Başkanlığı)  
Muhatap Adres : -

## I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; eşinin ve çocuğunun ... Geri Gönderme Merkezinde iyi olmayan koşullarda tutulduğu iddiası ile eşi ve çocuğu hakkında alınan idari gözetim kararının sonlandırılarak serbest bırakılmaları talebine ilişkindir.

## II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 2024 yılının son aylarında yedi aylık hamile olan yabancı uyruklu eşinin tahdit kodu nedeniyle idari gözetim altına alındığını,

b. Bu süreçte ... Geri Gönderme Merkezinde iyi olmayan koşullarda tutulduğunu,

c. Eşinin ve onunla birlikte kalan çocuğunun sağlık sorunları nedeniyle hayati tehlikelerinin bulunduğunu,

ç. Eşini muayene eden hekimin eşinin rahim ağzı kanseri olma riski taşıdığına ilişkin rapor tanzim ettiğini iddia etmiş; eşinin ve çocuğunun idari gözetim kararının sonlandırılarak serbest bırakılmasını talep etmiştir.

3. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığından alınan yazılı görüşte özetle;

a. Yapılan inceleme neticesinde; başvuranın eşi ... hakkında, Emniyet Genel Müdürlüğü Interpol-Europol Daire Başkanlığının 28/3/2016 tarihli yazısına istinaden ... (genel güvenlik) kodlu giriş yasağı tesis edildiği, 20/1/2021 tarihli olur ile yasağın süresinin uzatıldığı, gerekçenin *kamu düzeni ve kamu güvenliği açısından sakıncalı olduğu* değerlendirilmesine dayandığı,

b. Başvuranın eşi ve refakatinde bulunan oğlu ...'nin 28/1/2025 tarihinde ... İl Göç İdaresi Müdürlüğüne teslim edildiği ve İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğüne 11/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "Sınır dışı etme kararı alınacaklar" başlıklı 54'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan (b), (d) ve (g) bentleri kapsamında yapılan değerlendirmeye istinaden 6458 sayılı Kanun'un "Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi" başlıklı 57'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hükümler gereğince 29/1/2025 tarihli karar ile 6 ay süre ile idari gözetim kararı tesis edildiği,

c. Başvuranın eşi hakkında alınan 29/1/2025 tarihli idari gözetim kararının ... 1'inci Sulh Ceza Hâkimliğinin 10/2/2025 tarihli kararı ile sonlandırıldığı ve karar doğrultusunda 6458 sayılı Kanun'un "*İdari gözetime alternatif yükümlülükler*" başlıklı 57/A maddesi gereğince idari gözetime alternatif yükümlülük getirildiği,

ç. Başvuranın eşine ve oğluna ... Geri Gönderme Merkezinde psikososyal destek birimi tarafından 29/1/2025 tarihinde ön değerlendirme yapıldığı, kendisi ve oğluyla ilgili bilgilerin kayda alındığı,

d. Başvuranın eşi için rahim ağzı kanseri şüphesi konduğu,

e. Psikososyal destek birimi tarafından, başvuranın eşinin rahatsızlığına yönelik sunduğu evraklarla beraber hassasiyet bildirim formunun tanzim edildiği,

f. Annesi refakatinde bulunan ...'nin 29/1/2025 ve 7/2/2025 tarihlerinde olmak üzere iki kez revire getirildiği, başvuranın eşinin ise hekim talebinin bulunmadığı, söz konusu revir kayıtlarının ve ilaç kullanıma ait imzalı listenin ekte gönderildiği,

g. ... Geri Gönderme Merkezinde bulundukları sürede kullanmaları için 1 adet çocuk havlusu, 3 adet bebek zıbını, 1 adet alt/üst takım ve 1 adet bebek montu verildiğine dair kıyafet teslim tutanağı ile başvuran tarafından teslim edilen ve eşi tarafından teslim alınan muhtelif eşya, para ve bebek için getirdiği malzemelerin tutanaklarının ekte gönderildiği,

ğ. Geri gönderme merkezlerinde barındırıldıkları süre içerisinde barınanın maddi ve manevi varlığının korunması, kişi hürriyeti ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik yükümlülüklerin yerine getirildiği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti. Anayasası'nın "*Yabancıların durumu*" başlıklı 16'ncı maddesine göre; "*Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir.*"

6. Anayasa'nın "*Yerleşme ve seyahat hürriyeti*" başlıklı 23'üncü maddesine göre; "*Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak; Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek; Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir. Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir. Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.*"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükmü yer almaktadır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin*"

yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur. ve sonucunda; (...) e) Belli bir konuyu içerip içermediği, (...) yönlerinden incelenir.”

**10.** Mezkûr Yönetmelik’in “Karar türleri” başlıklı 65’inci maddesi şöyledir: “(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

**11.** Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir: “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

#### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

**12.** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

**13.** 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

**14.** Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında; herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma hakkına sahip olduğu belirtilmekle birlikte aynı Bildirge’nin 29 ve 30’uncu maddelerine göre, her insanın sahip olduğu bu hak sınırsız değildir. Bu kapsamda devletler, kamu düzeni, kamu sağlığı, güvenlik gibi bazı gerekçelerle genellikle süreli olarak yabancıların kendi ülkelerine girişine sınırlama getirebilmektedir. Uluslararası hukukta devletlerin ulusal egemenlik yetkileri esastır. Bu egemenliklerini sınırları içerisinde çıkardıkları yasalar ile diledikleri gibi kullanırlar. Yabancılar hakkında tesis edilen yurda giriş yasakları Anayasadan alınan yetkiye dayanılarak tüm dünyada olduğu gibi devletin hükümlerlik yetkileri ile bağlantılı olarak kamu düzenlerini korumak için uygulanan tedbirlerdendir. Temel hak ve özgürlükleri güvence altına alan ikili veya çok taraflı bazı uluslararası antlaşmalar ve bildirgeler yabancıların yerleşme ve seyahat hakkını sınırlandırmaktadır. Bu hak Anayasamızda da belirtildiği üzere ülkeye giriş sadece vatandaş için istisnası olmayan bir haktır.

**15.** Başvuran; eşinin ve çocuğunun ... Geri Gönderme Merkezinde iyi olmayan koşullarda tutulduğunu iddia ederek eşi ve çocuğu hakkında alınan idari gözetim kararının sonlandırılarak serbest bırakılmalarını talep etmiştir.

**16.** 6458 sayılı Kanun’un “Sınır dışı etme kararı alınacaklar” başlıklı 54’üncü maddesine göre; “(1)

*Aşağıda sayılan yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınır: (...) d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar (...)*”

17. 6458 sayılı Kanun'un “Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi” başlıklı 57’nci maddesine göre; “(...) (2) *Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye’ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye’den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır ya da 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir. (...)*”

18. 6458 sayılı Kanun'un “İdari gözetime alternatif yükümlülükler” başlıklı 57/A maddesine göre; “(1) 57’nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılarla ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılarla aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir: (...)

19. Başvuranın; eşinin ve çocuğunun iyi olmayan koşullarda tutulduğu iddiasına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen cevap yazısı ve ekleri incelendiğinde; başvuranın eşine ve oğluna psikososyal destek birimi tarafından ön değerlendirme yapılarak ilgili bilgilerin kayıt altına alındığı, başvuranın oğlunun 29/1/2025 ve 7/2/2025 tarihlerinde 2 kez revire gittiği, başvuranın eşine ve çocuğuna gerekli kıyafet ve diğer temel ihtiyaç malzemelerinin verildiği, başvuranın eşinin rahim ağzı kanseri şüphesi bulunduğu ve oğlunun da göğsünde kitle olduğunu beyan etmesi üzerine başvuranın yanına çocuk için plastik aspiratör ve göğüs pompasının verildiği, başvuranın eşinin ve çocuğunun psikososyal destek birimince takibinin sağlandığı anlaşılmış olup, başvurana ve çocuğuna ilişkin alınması gerekli tedbirlerin Merkez tarafından alındığı tespit edildiğinden hak ihlalinin gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

20. Başvuranın; eşinin ve çocuğunun idari gözetim kararının sonlandırılması talebine ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığının cevap yazısı, ekleri ve ilgili mevzuat hükümleri birlikte incelendiğinde; başvuranın söz konusu idari gözetim kararının usul ve yasaya uygun olmadığı gerekçesiyle serbest bırakılması talebi ile ... 1’inci Sulh Ceza Hakimliğine başvuru yaptığı, ... 1’inci Sulh Ceza Hakimliğince 10/2/2025 tarihli karar ile talebin kabulü ile idari gözetim kararının kaldırılarak başkaca tedbirler almakla muhtariyetine dair karar verilmesi üzerine ... Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğünün 10/2/2025 tarihli kararı ile idari gözetim kararının sonlandırıldığı ve idari gözetime alternatif yükümlülüklerin getirildiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, konusuz kaldığı tespit edilen mezkûr iddianın Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci ve 67’nci maddesi gereği kabul edilmez olduğu tespit edilmiştir.

21. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle mezkûr başvuru kapsamında hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

## **V. KARAR**

**A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,**

**B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,**

**C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,**

27/6/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

**e-imzalıdır**

Muhammet Ecevit CARTİ  
Daire Başkanı

**e-imzalıdır**

Dr. Burhan ERKUŞ  
Üye

**e-imzalıdır**

Mehmet Emin GENÇ  
Üye

**e-imzalıdır**

Saffet BALIN  
Üye

**e-imzalıdır**

Ünal SADE  
Üye